

Pirkimų politika

Kakava

„Lidl Lietuva“ • Versija 2022-06-22

Turinys

Mūsų atsakomybė dėl kakavos žaliavos	2
Informacija apie kakavos žaliavą	4
<hr/>	
Mūsų įsipareigojimas užtikrinti tvaresnį kakavos pirkimą	6
<hr/>	
Kakava – kritinė žaliava: pirmenybės teikimas ir pasekmių suvokimas	8
Sąžiningos prekybos kakava skatinimas su „Fairtrade“	10
Ekologiškumo reikalavimus atitinkantys produktai su kakava	11
„Rainforest Alliance“ – aplinkos ir žmogaus teisių apsaugai tropikuose	12
„Way To Go“ šokoladas: papildomos pajamos Ganos kakavos augintojams	13
Žemės ūkio mokykla Dramblio Kaulo Krante tvaresnei kakavos gamybai su „PROCACAO“	16
Tvarios kakavos iniciatyva „Forum Nachhaltiger Kakao“: darbo sąlygų gerinimas augintojams	17
Terminų žodynas	18
<hr/>	
Šaltiniai ir nuorodos	21
<hr/>	
Iliustracijų šaltiniai	23

Mūsų atsakomybė dėl kakavos žaliavos

Mūsų atsakomybė dėl kakavos žaliavos

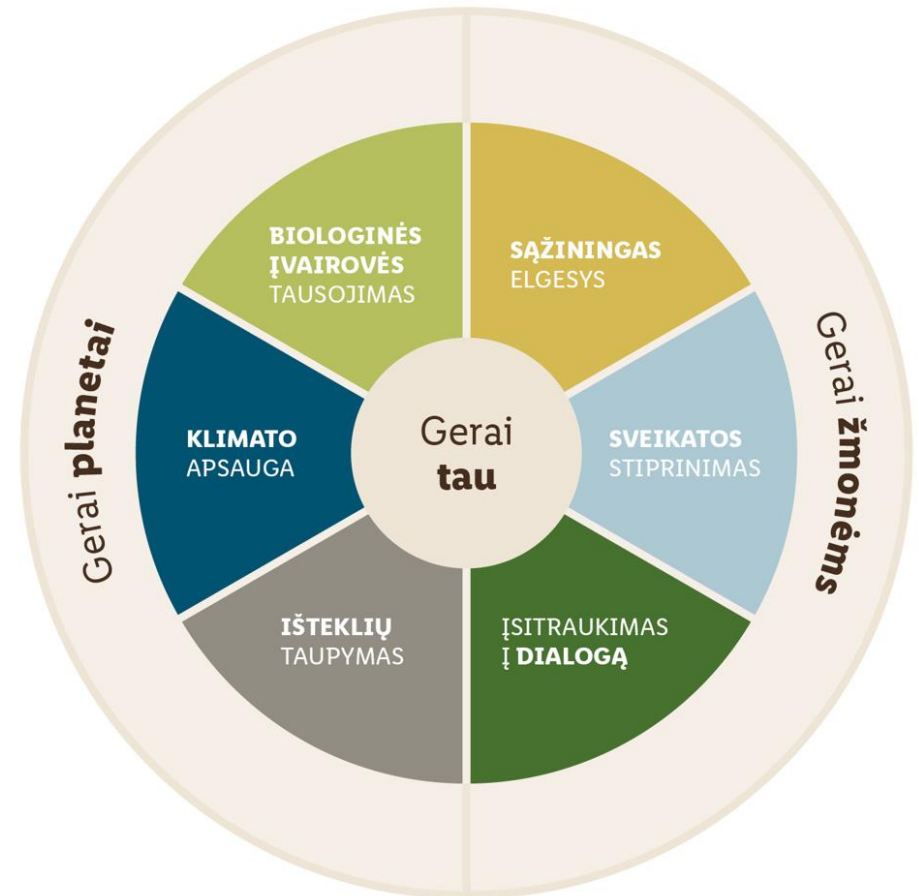
Mūsų įmonės socialinė atsakomybė (ĮSA)

Tvari prekyba – tai vienas iš pagrindinių „Lidl“ strateginių tikslų šviesesnei ateičiai. Atsakomybę prisiimame visur, kur mūsų – „Lidl“ – veikla daro poveikį žmonėms ir aplinkai. Atsakinga veikla – tai mūsų kelias, kuriuo eidami stengiamės kasdien įgyvendinti pažadus dėl kokybės ir tokiu būdu užtikrinti mūsų įmonės ateitį.

Atsižvelgdami į tai sukūrėme savo ĮSA strategiją, kuri aiškiai nurodo, kaip vykdyti savo įsipareigojimą elgtis atsakingai. Mūsų bendras ir visapusiškas tvarumo supratimas apima šešias pagrindines strategines sritis: „biologinės įvairovės tausojimas“, „klimato apsauga“, „išteklių taupymas“, „sąžiningas elgesys“, „sveikatos stiprinimas“ ir „įsitraukimas į dialogą“. Taip apibrėžiame, kaip suprantame ir įgyvendiname savo atsakomybę aplinkai, žmonėms ir mūsų klientams.

Mūsų atsakomybė dėl kakavos žaliavos

Savo asortimente turime daug savo privačių prekės ženklų produktų su skirtingu kakavos kiekiu juose, pavyzdžiui, šokolado plytelių ar kakavos sviesto kosmetikos gaminiuose. Kakavos žaliavos tiekimo grandinėje yra daug rizikų. Vykdydama kryptingus veiksmus kakavos vertės kūrimo grandinėje, „Lidl“ gali teigiamai prisidėti prie keturių strateginių temų: „išteklių tausojimo“, „klimato apsaugos“, „pagarbos biologinei įvairovei“ ir „sąžiningumo“.

Informacija apie kakavos žaliavą

Informacija apie kakavos žaliavą

Pasaulyje kasmet nuimama apie penkis milijonus tonų kakavos pupelių, iš kurių apie 40 proc. perdirbama Europoje. Daugiausia kakavos suvartojama Europoje, Šiaurės Amerikoje ir Šiaurės bei Rytų Azijoje. Tačiau kakavą augina beveik vien tik smulkieji ūkininkai vadinamojoje kakavos juostoje – atogrąžų zonose visame pasaulyje.¹ Dramblio Kaulo Krantas yra pagrindinė kakavą auginanti šalis, po jos eina Gana.²

Kakavos auginimas yra vienas didžiausių miškų naikinimo veiksnių, keliantis pavojų vietinėms ekosistemoms ir skatinantis pasaulinę klimato kaitą. Daugiau informacijos apie tai rasite skiltyje > [Pirkimų politika dėl miškų naikinimo ir konversijos](#). Be to, kakavos pupelės dažniausiai auginamos monokultūrinėse plantacijose. Šis metodas ir didėjantis trąšų bei pesticidų naudojimas kelia pavojų biologinei įvairovei.³

Rizika laikomas ne tik miškų naikinimas, klimato kaita ir biologinės įvairovės nykimas, bet ir žmogaus teisių pažeidimai auginimo, derliaus nuėmimo ir perdirbimo metu. Kadangi kakavos pupelės pirmiausia yra eksporto prekė, kakavos augintojai susiduria su stipriai svyruojančiomis kainomis pasaulinėje rinkoje. Dėl to jie negauna tinkamo atlygio už atliktą darbą. Kakavos augintojų pajamos dažniausiai yra mažesnės už tarptautiniu mastu nustatytą skurdo ribą.⁴

¹ „Fairtrade International“: „Fairtrade“ produktai – kakava, n.d.

² Federalinis statistikos biuras: Pirmaujančių kakavos pupelės auginančių šalių derliaus apimtys 2019–2020 m., 2020 m.

³ Voice Network: Cocoa Barometer, 2020.

2 milijonai

**nepilnamečių dirba kakavos ūkiuose
Ganoje ir Dramblio Kaulo Krante**

Derliaus nuėmimo ir perdirbimo metu dažnai trūksta įrangos apsaugai nuo pesticidų ir apsaugos naudojant tokius pavojingus įrankius kaip mačetės. Remiantis Vokietijos iniciatyvos dėl tvarios kakavos („Forum Nachhaltiger Kakao“) tyrimais, vaikų darbas plačiai paplitęs dėl struktūrinių priežasčių, tokių kaip šeimų skurdas, vaikų priežiūros stoka ir prasta mokyklų sistema. Remiantis šios nevyriausybines organizacijos analize, vien Ganos ir Dramblio Kaulo Kranto kakavos auginimo sektoriuje dirba apie du milijonai vaikų ir paauglių.⁵ Be to, moterys, dirbančios kakavos auginimo srityje, susiduria su ekonomine diskriminacija, ypač dėl galimybės patekti į kooperatyvus, įgyti išsilavinimą ir gauti žemės.⁶ Iš smulkiųjų ūkininkų gaunama pranešimų ir apie priverstinį darbą bei darbo teisių pažeidimus tiek žaliavų auginimo metu, tiek nuimant derlių.⁷

⁴ Voice Network: Cocoa Barometer, 2020.

⁵ Vokietijos iniciatyva dėl tvarios kakavos: Iššūkiai kakavos sektoriuje, n.d.

⁶ „Fairtrade Deutschland e.V.“: Dėmesys lyčių lygybei, n.d.

⁷ JAV valstybės departamentas: 2020 Prekybos žmonėmis ataskaita, 2020 m.

**Mūsų
įsipareigojimas
užtikrinti
tvaresnį kakavos
pirkimą**

Mūsų įsipareigojimas užtikrinti tvaresnį kakavos pirkimą

„Lidl“ siekia tvaresnio kakavos auginimo keliuose savo žaliavų strategijos lygmenyse. Išsikėlėme šiuos tikslus: gerinti darbo ir gyvenimo sąlygas kakavą auginančiose šalyse bei vystyti labiau aplinką tausojančius auginimo metodus. Siekdami savo tikslų, su išorės suinteresuotosiomis šalimis parengėme holistinę strategiją, pagrįstą keturiomis dalimis.

Siekiame, kad jau nuo 2022 metų pabaigos kakava mūsų gaminiuose būtų 100 - tu procentų sertifikuota ir atitinkami produktai būtų paženklinėti „Fairtrade“, „Fairtrade Cocoa Program“, ekologiško produkto arba „Rainforest Alliance“ logotipu. O visą nuolatinio asortimento šokolado plytelėms naudojamą kakavą nuo 2022 m. pabaigos planuojame įsigyti tik iš „Fairtrade“ arba „Fairtrade Cocoa Program“ sertifikuotų šaltinių.

Išsamią informaciją apie „Lidl“ žaliavų strategiją rasite mūsų [> Pirkimų politikoje dėl tvaresnių žaliavų](#).

Iki 2022 m. pabaigos pereisime prie tvaresnės kakavos žaliavos pirkimo

Mes identifikuojame riziką, susijusią su mūsų tiekimo grandinėmis, perkame sertifikuotą kakavą ir ieškome alternatyvų, kad galėtume pagerinti kakavos augintojų padėtį.

1. Pasekmių supratimas:

Mes identifikuojame rizikas savo tiekimo grandinėse ir kuriame skaidrumą.

2. Standartų nustatymas:

Sertifikuojame savo kritinę kakavos žaliavą.

3. Alternatyvų skatinimas:

Siūlome tvaresnes produktų alternatyvas savo asortimente ir taip mažiname kritinių žaliavų pirkimą.

4. Pokyčių skatinimas:

Dalyvaujame įvairių suinteresuotų šalių iniciatyvose ir projektuose.

Kakava – kritinė žaliava: pirmenybės teikimas ir pasekmių suvokimas

Siekdami veikti kryptingai ir efektyviai, atlikome rizikos analizę ir kartu su suinteresuotomis šalimis nustatėme mums kritines žaliavas.

Daugiau informacijos rasite > [ISA už žmogaus teises ir aplinkos apsaugą pirkimų srityje](#) ir > [Pirkimų politika dėl tvaresnių žaliavų](#).

Trumpai apie mūsų kritines žaliavas

Rizikos tiekimo grandinėje, ypač – auginančiose šalyse

Remdamiesi **pirmąją** mūsų **žaliavų strategijos dalimi** nustatome aplinkos apsaugos ir socialinę riziką, susijusią su mūsų tiekimo grandinėmis.

„Lidl“ tiekimo grandinėse yra įvairių tiekėjų, kurių gamybos vietos yra daugelyje skirtingų šalių. Remiantis mūsų atlikta analize, kakava yra viena iš kritinių žaliavų, susijusių su rizikomis visoje tiekimo grandinėje, pirmiausia – auginančiose šalyse. Mūsų rizikos analizė apibrėžia atspirties tašką tolimesnių priemonių vystymui ir suteikia gaires, kaip kakavos turinčius produktus padaryti tvaresniais.

Kakavos tiekimo grandinėje nustatytos rizikos:

Socialinė rizika

Vaikų darbas	Dramblio kaulo krantas, Gana, Nigerija
Priverstinis darbas	Dramblio kaulo krantas, Gana, Nigerija
Darbuotojų teisės	Brazilija, Dramblio kaulo krantas, Indonezija
Diskriminacija	Dramblio kaulo krantas, Gana, Nigerija

Pavojus aplinkai

Biologinė įvairovė	Dramblio kaulo krantas, Gana, Nigerija
Pažeidžiamumas dėl klimato kaitos	Dom. Respublika, Nigerija
Žemės naudojimas ir pakrančių miškų naikinimas	Brazilija, Ekvadoras, Dramblio kaulo krantas, Gana
Vandeniui keliamo rizika	Brazilija, Gana, Nigerija

Sąžiningos prekybos kakava skatinimas su „Fairtrade“

„Lidl“ nuolatiniam asortimentui jau nuo 2006 metų yra „Fairglobe“ prekinio ženklo gaminių su „Fairtrade“ sertifikuota kakava. „Fairtrade“ logotipas juodame fone rodo sąžiningą produkto auginimą bei prekybą ir visos sudedamosios dalys 100 - tu procentų yra perkamos sąžiningos prekybos sąlygomis. Rinkdamiesi sertifikuotas žaliavas padedame jų augintojams gauti pragyvenimą užtikrinančias pajamas, tvariai didinti produktyvumą bei gerinti savo gyvenimo sąlygas.

Didindamas „Fairtrade“ sertifikuotos kakavos produktų kiekį savo asortimente, „Lidl“ prekybos tinklas siekia ilgalaikėmis pirkimo sutartimis užtikrinti gamintojams saugumą. Tokiu būdu mes užtikriname susijusiems kakavos augintojams patikimas pajamas ir socialinius

standartus, nepriklausomai nuo svyruojančių kainų pasaulinėje rinkoje. Be to, taip skatiname aplinką tausojantį auginimą ir prisidedame prie mažesnio cheminių-sintetinių trąšų ir pesticidų naudojimo.

Sertifikuojame kritinę kakavos žaliavą pagal **antrąją mūsų žaliavų strategijos dalį.**

Ant pakuotės esantis „Fairtrade Cocoa Program“ logotipas rodo, kad produktui reikalinga kakava buvo pirktą 100 - tu procentų sąžiningos prekybos sąlygomis. „Fairtrade Cocoa Program“ suteikia kakavos augintojams papildomą galimybę parduoti didesnę savo derliaus dalį sąžiningos prekybos sąlygomis – taigi, ir gauti didesnes pajamas bei „Fairtrade“ premijas.

Skirtingai nuo klasikinio „Fairtrade“ gaminio logotipo juodame fone, „Fairtrade“ žaliavos logotipas orientuotas į sąžiningą konkrečios kakavos pirkimą, o ne į visų produkto sudėtinių dalių sertifikavimą. „Lidl“ naudoja abu standartus ir savo asortimentą papildoma produktais, turinčiais konkrečios „Fairtrade“ žaliavos sertifikatą. 2014 metais „Lidl“ buvo viena pirmųjų prekybos įmonių Vokietijoje, pradėjusių savo prekės ženklo „Crownfield“ pusryčių dribsniuose naudoti „Fairtrade“ sertifikuotą kakavą. Be to, daugeliui sezoninio „Favorina“ asortimento produktų ir „Fin Carré“ šokolado plytelėms taip pat naudojame „Fairtrade“ sertifikuotą kakavą.

Ekologiškumo reikalavimus atitinkantys produktai su kakava

Produktus, turinčius ekologiškos kakavos, ženkliname visoje Europos Sąjungoje įdiegtu ES ekologiško gaminio logotipu. Ekologiškame žemės ūkyje taikomi įvairūs tvarumo reikalavimai, susiję, pavyzdžiui, su trąšomis, kenkėjų kontrole ir sėjomaina. Šis ženklas yra apsaugotas visoje Europoje ir rodo atitiktį minimaliems ES standartams.

ES ekologiško gaminio logotipas taikomas visiems fasuotiems ekologiškiems maisto produktams, kurie yra pagaminti ES valstybės narėje ir atitinka ES ekologinio ūkininkavimo teisės aktų reikalavimus. Pavyzdžiui, taikomi tokie kriterijai kaip draudimas naudoti genetiškai modifikuotus organizmus (GMO), skonio stiprikliai, dirbtinius kvapiklius ir dažiklius. Neleidžiama naudoti nei sintetinių pesticidų, nei lengvai tirpstančių mineralinių azoto trąšų. Iki šiol daugelis „Fairglobe“ šokolado plytelių, įvairių rūšių „Sonday“ prekės ženklų vaflų ir sausainių bei „Milbona“ jogurtų, turinčių kakavos, taip pat turėjo ES ekologiško gaminio logotipą.

Sertifikuojame kritinę kakavos žaliavą pagal **antrąją mūsų žaliavų** strategijos dalį.

„Rainforest Alliance“ – aplinkos ir žmogaus teisių apsaugai tropikuose

Bendradarbiaudami su „Rainforest Alliance“ sertifikavimo programa, „Lidl“ savo dėmesį skiria specifinėms atogrąžų zonos sąlygoms ir tvarumui daugiau nei 70-tyje atogrąžų šalių, kuriose veikia RA. Ši programa pirmiausia apima tokius teisinius aplinkosaugos kriterijus kaip vandens telkinių ir biologinės įvairovės apsauga.

Kakao

Kitas vartotojus informuojančio ženklavimo tikslas – padėti ūkininkams padidinti derlių ir gauti didesnes pajamas už aukštesnės kokybės produktus. Tokiu būdu siekiama tvariai gerinti ūkininkų, jų šeimų ir vietos bendruomenių gyvenimo sąlygas. Žaliavų kilmės vietose turi būti ūkininkaujama pagal griežtas tvaraus ūkininkavimo tinklo (angl. SAN – Sustainable Agriculture Network) gaires. Šios gairės buvo sukurtos siekiant apsaugoti ir išsaugoti laukinius gyvūnus ir augalus, taip pat dirvožemį bei vandens telkinius. Jau nuo 2022 metų pabaigos visi „Lidl“ produktai, turintys kakavos, atitiks „Rainforest Alliance“ tvaraus ūkininkavimo standartą arba kito tvarumo sertifikato reikalavimus.

Sertifikuojame kritinę kakavos žaliavą pagal **antrąją mūsų žaliavų** strategijos dalį.

„Way To Go“ šokoladas: papildomos pajamos Ganos kakavos augintojams

„Way To Go“ koncepcija parodo, kaip gali atrodyti sąžiningas vertės paskirstymas prekyboje.

Trys pagrindiniai „Way To Go“ tikslai:

1. Pajamų didinimo premija: ji mokama papildomai prie minimalios „Fairtrade“ kainos ir „Fairtrade“ premijos (skirtos bendruomenės projektams), siekiant padėti kakavos augintojams užsitikrinti didesnes pajamas.
2. Augintojų įgalinimas: mokymai ir pradinė pagalba naujai veiklai padeda smulkiesiems ūkininkams auginti kakavą tvariau bei vystyti papildomus pajamų šaltinius.
3. Lyčių lygybės skatinimas: sąžininga prekyba turi būti sąžininga ir moterims. Todėl kartu su „Fairtrade“ į „Way To Go“ koncepciją integravome lyčių lygybės aspektą ir sukūrėme specialiai moterims pritaikytus projekto komponentus.

Sukūrusi „Way To Go“ šokoladą „Lidl“ tapo pirmąja mažų kainų mažmeninės prekybos įmone, prekiaujančia savo privataus prekės ženklų „Fairtrade“ šokoladu. Padedami „Fairtrade“, savo klientams siūlome sąžiningos prekybos produktus, kurių žaliavos yra visiškai atsekamos, ir kurių gamintojai gauna naudos įvairiais aspektais.

Projekto „Way To Go“ tikslai

Paremti kakavos augintojus

„Lidl“ yra pirmoji mažų kainų mažmeninės prekybos įmonė, kuri siekia mažinti pajamų skirtumą iki pragyvenimo lygį užtikrinančių pajamų. Premijų mokėjimas skatinimo projektų forma leidžia rengti mokymus ūkininkams apie tvarų kakavos auginimą (pajamų didinimas, tvaresnis auginimas) ir žemės ūkio alternatyvas. Be to, „Fairtrade“ dėka ūkininkams užtikrinama minimali kakavos kaina ir skiriama „Fairtrade“ premija bendruomenės projektams finansuoti. Neskaitant skatinimo priemonių, 2022 metais projektas buvo papildytas grynujų pinigų išmoka augintojams - kooperatyvo nariams.

Saugoti aplinką ir biologinę įvairovę

Kakavos augintojų mokymai padeda:

- Tausoti aplinką skatinant tvaresnį žemės ūkį,
- Išsaugoti biologinę įvairovę taikant aplinką tausojančius metodus, pavyzdžiui, vystant agromiškininkystę.

Sukurti skaidrumą

- Kakavos atsekamumas nuo šokolado plytelės iki augintojų kooperatyvo;
- Skaidrus premijos, kuri skiriama mokymams ir kitoms priemonėms finansuoti, išmokėjimas už kiekvieną parduotą šokolado plytelę.

Siūlyti klientams tvarias alternatyvas

- Siūlome aukštos kokybės šokoladą, kurio kiekviena nupirkta plytelė turi tiesioginės įtakos kakavos augintojams;
- Vartotojų informavimas ir supratimo apie tvaresnes kakavos alternatyvas didinimas.

2019 metais „Lidl“ inicijavo projektą „Way To Go“, kuris įgyvendinamas kartu su „Fairtrade“, nevyriausybine organizacija „Rikolto“ ir didžiausia Ganos smulkiųjų ūkininkų asociacija „Kuapa Kokoo“. Šiam šokoladui skirta kakava yra 100 - tu procentų iš Kuapa Kokoo regiono ir atsekama nuo šokolado plytelės iki gamintojų kooperatyvo. Ūkininkams tai reiškia patikimą pajamų šaltinį, kurį užtikrina ne mažesnė nei nustatyta minimali žaliavos kaina ir „Fairtrade“ premija. „Lidl“, vykdydama projektą, moka dar vieną papildomą premiją, kuri šiuo metu paskirstoma dviem skatinimo

Skatiname tvaresnes alternatyvas savo asortimente ir mažiname kritinių žaliavų pirkimą pagal **trečiąją** mūsų žaliavų strategijos **dalį**.

projektams. Šie projektai yra orientuoti į moteris, o jos juos palankiai vertina. Apie 40 procentų dalyvių iki šiol buvo moterys.

Papildomų pajamų šaltinių skatinimas

Vienas projektas skatina tvaraus kakavos auginimo mokymus, o antrasis – dioskorėjos, ryžių, medaus ar muilo, kaip papildomų pajamų šaltinių, gamybą. Kad kakavos plantacijos būtų produktyvesnės, teikiamos pjovimo ir purškimo paslaugos. Šios paslaugos taip pat kuria darbo vietas, pirmiausia – vietos bendruomenių jaunimui. Tam siūlomi mokymai ir suteikiama įranga. Be to, kakavos augintojams teikiama pagalba finansų temomis. Daugiau apie projektą mūsų klientai gali sužinoti iš informacijos ant produkto pakuotės ir nurodytoje internetinėje svetainėje.

Žemės ūkio mokykla Dramblio Kaulo Krante tvaresnei kakavos gamybai su „PROCACAO“

2012 metais „Lidl“ kartu su Vokietijos tarptautinio bendradarbiavimo organizacija (GIZ)) ir Dramblio Kaulo Kranto Valstybine kaimo plėtros agentūra (ANADER) įkūrė žemės ūkio mokyklą, kurios tikslas – mokyti ūkininkus tvariai auginti kakavą. Mokymai apima aplinką tausojančius auginimo būdus be pesticidų, modernius derliaus didinimo būdus ir švietimą socialiniais klausimais.

Ūkininkai buvo mokomi patys vesti mokymo kursus, kad galėtų nuolat perduoti savo žinias. Jau įvyko daugiau nei 8000 praktinių mokymų. Daugiau nei 18 000 kakavos augintojų galėjo dalyvauti, kelti savo kvalifikaciją ir taip gerokai padidinti savo derlių. Didelė sėkmė yra tai, kad mokyklą nuo 2019 metų savarankiškai finansuoja ANADER bei vyriausybė.

Skatiname pokyčius ir dalyvaujame iniciatyvose bei projektuose vadovaudamiesi **ketvirtąją mūsų žaliavų strategijos** dalimi.

Tvarios kakavos iniciatyva „Forum Nachhaltiger Kakao“: darbo sąlygų gerinimas augintojams

Tvarios kakavos iniciatyvos tikslas – ilgainiui pagerinti kakavos augintojų gyvenimo sąlygas, prisidedant prie jų pragyvenimo šaltinio užtikrinimo. Iš pradžių „Lidl“ veikė kaip iniciatyvos steigėja, o 2020 metų rugsėjį buvo išrinkta į valdybą. Kaip nariai esame įsipareigoję laikytis socialinės atsakomybės principų dėl žmogaus teisių ir aplinkos apsaugos savo kakavos tiekimo grandinėje.

Forum Nachhaltiger Kakao
German Initiative on Sustainable Cocoa

Su „Pro-Planteurs“ projektu prisidedame prie tvaresnės kakavos gamybos. Projektas įgyvendinamas kartu su Vokietijos ir Dramblio Kaulo Kranto vyriausybėmis. Tikimasi, kad iki 2025 m. gegužės mėn. jis pasieks 30 000 kakavą auginančių šeimos ūkių ir jų kooperatyvų, pirmiausia – moteris. Jiems suteikiama galimybė auginti papildomas kultūras, kad galėtų išsilaikyti arba užsidirbti papildomų pajamų.

Skatiname pokyčius ir dalyvaujame iniciatyvose bei projektuose vadovaudamiesi **ketvirtąją mūsų žaliavų strategijos** dalimi.

Vokietijos federalinė vyriausybė, Vokietijos konditerijos pramonė, Vokietijos maisto prekyba ir pilietinė visuomenė susibūrė į „Forum Nachhaltiger Kakao“ iniciatyvą, siekdami kartu pagerinti kakavos augintojų ir jų šeimų gyvenimo sąlygas, siekti tvaresnės gamybos ir plėsti rinką.

Glaudžiai bendradarbiaudami su kakavą auginančių šalių vyriausybėmis iniciatyvos nariai siekia tokių tikslų:

- gerinti kakavos augintojų ir jų šeimų gyvenimo sąlygas bei prisidėti prie užtikrinto pragyvenimo šaltinio;
- apsaugoti ir tausoti gamtos išteklius bei biologinę įvairovę auginančiose šalyse;
- plėsti tvarios kakavos auginimą ir prekybą.

Terminų žodynas

Terminų žodynas

ES ekologiško gaminio logotipas	ES ekologiško gaminio logotipas įdiegtas 2012 m. liepos 1 d. Jis yra privalomas fasuotiems ekologiškiems maisto produktams, kurie ES gaminami ir parduodami kaip ekologiški produktai. Būtina sąlyga, kad vienas produktų perdirbimo etapas vyktų Europos Bendrijoje ir būtų laikomasi ES teisės aktų nuostatų dėl ekologinio ūkininkavimo. ES ekologiško gaminio logotipu savanoriškai gali būti ženklinami ir nesupakuoti ekologiški maisto produktai bei iš ne ES šalių importuoti ekologiški maisto produktai. Tam taikomi tokie kriterijai kaip, pavyzdžiui, draudimas maisto produktuose naudoti genetiškai modifikuotus organizmus (GMO) ir sintetinius pesticidus. Be to, produktai privalo atitikti trąšų ir sėklų naudojimo, dirvožemio taršos gyvūnų ekskrementais ir gyvūnų gerovės reikalavimus. ⁸
Pragyvenimą užtikrinantis darbo užmokestis	Pragyvenimą užtikrinančiu laikomas toks darbo užmokestis, kuris padengia darbuotojų ir jų išlaikomų šeimos narių pragyvenimo išlaidas ir leidžia atsidėti pakankamą rezervą nenumatytiems atvejams. Minimalus darbo užmokestis, jei toks yra, dažniausiai būna mažesnis už pragyvenimą užtikrinantį darbo užmokestį (angl. Living Income Wage). ⁹

⁸ Europos Komisija: Ekologiškas logotipas, n. d.

⁹ „Fairtrade International“: Decent livelihoods, n. d.

„Fairtrade“	„Fairtrade“ reiškia geresnes darbo ir gyvenimo sąlygas smulkiesiems ūkininkams ir darbuotojams globalių Pietų šalyse. „Fairtrade“ nustato stabilias minimalias žaliavų kainas, įskaitant papildomą „Fairtrade“ premiją bendruomenės projektams, darbo sąlygas ir aplinkai nekenksmingo auginimo kriterijus. Tam 1997 m. įvairių šalių vystymosi pagalbos organizacijos susijungė į skėtinę organizaciją FLO (šiandien: „Fairtrade International“) ir sujungė savo atskirus standartus į vieną. 2002 m. buvo įvestas bendras sąžiningos prekybos ženklinimas. Visa tai paremta bendraisiais standartais (smulkiųjų ūkininkų organizacijoms, plantacijoms ar sutartiniam ūkininkavimui), produktų standartais, pagal kuriuos nustatomos konkrečioms produktams skirtos taisyklės, ir prekybininko standartu, kuriame pateikiami prekybininkams ir gamintojams taikomi kriterijai (įskaitant nuostatas mišriems produktams ar mokėjimo būdams). ¹⁰
--------------------	--

Tvarios kakavos iniciatyva „Forum Nachhaltiger Kakao“	Vokietijos vyriausybė, kuriai atstovauja Federalinė ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros ministerija (BMZ) ir Federalinė maisto ir žemės ūkio ministerija (BMEL), Vokietijos konditerijos pramonė, Vokietijos maisto prekyba ir pilietinė visuomenė susijungė į Tvarios kakavos iniciatyvą. Visi kartu, kaip vadinamoji įvairių suinteresuotųjų šalių iniciatyva, jie siekia gerinti kakavos augintojų ir jų šeimų gyvenimo sąlygas bei didinti pagal tvarumo standartus sertifikuotos kakavos auginimo ir pardavimo apimtį. Iniciatyvos nariai dirba glaudžiai bendradarbiaudami su kakavą gaminančių šalių vyriausybėmis. ¹¹
--	---

Įvairių suinteresuotųjų šalių iniciatyva	Įvairių suinteresuotųjų šalių iniciatyvos yra savanoriškos viešųjų, pilietinės visuomenės ir privačių subjektų koalicijos. Tokiomis iniciatyvomis siekiama bendradarbiavimo keliu spręsti kompleksines visuomenės problemas. ¹²
---	--

¹⁰ „Fairtrade International“: Kas yra „Fairtrade“?, n.d.

¹¹ Vokietijos iniciatyva dėl tvarios kakavos: Apie mus, Vokietijos iniciatyva dėl tvarios kakavos, n.d.

¹² Gabler Wirtschaftslexikon: Kelių suinteresuotųjų šalių iniciatyva, o.l.

„PROCACAO“

„PROCACAO“ projektą 2012 metais pradėjo „Lidl“ kartu su Vokietijos tarptautinio bendradarbiavimo draugija (GIZ) ir Dramblio Kaulo Kranto Valstybine kaimo plėtros agentūra (ANADER). Jau 18 000 kakavos augintojų, padedami „PROCACAO“, pakėlė savo kvalifikaciją. Tokiu būdu buvo sumažintas pesticidų naudojimas, tausojamas dirvožemis ir jau pirmaisiais metais tame pačiame plote buvo gautas akivaizdžiai didesnis derlius. Nuo 2019 m. ši mokykla yra tokia sėkminga, kad ją savarankiškai finansuoja ANADER ir Dramblio Kaulo Kranto vyriausybė. Tai reiškia, kad kakavos augintojai ir ateityje galės būti mokomi pasitelkiant „PROCACAO“.¹³

„Rainforest Alliance“

„Rainforest Alliance“ yra tarptautinė ne pelno organizacija, siekianti geresnės ateities žmonėms ir gamtai. Ji suteikia vartotojams skirtą ženklimą su žalios varlės atvaizdu. Šis ženklimas skatina tvaresnį ūkininkavimą ir gamtos apsaugą, gerina ūkių savininkų gyvenimo sąlygas. 2018 metais „Rainforest Alliance“ susijungė su UTZ sertifikavimo programa.¹⁴

¹³ „Lidl“: „PROCACAO“ projektas, n.d.

¹⁴ „Rainforest Alliance“: Kas mes esame, n.d.

Šaltiniai ir nuorodos

Error! Use the Home tab to apply Heading 1;Überschrift 1 | Kapiteltrenner to the text that you want to appear here.

Šaltiniai

Europos Komisija

Ekologiškas logotipas, n.d.

https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/organic-farming/organic-logo_en

(Versija: 2022.03.02)

„Fairtrade International“

Decent livelihoods, n.d.

<https://www.fairtrade.net/issue/decent-livelihoods>

(Versija: 2022.03.02)

„Fairtrade International“

Fairtrade Products – Fairtrade-Cocoa, n.d.

<https://www.fairtrade.net/product/cocoa>

(Versija: 2022.03.01)

„Fairtrade Deutschland e.V.“:

Dėmesys lyčių lygybei, n.d.

[https://www.fairtrade-](https://www.fairtrade-deutschland.de/fileadmin/DE/mediathek/pdf/fairtrade_hintergrundpapier_frauenrechte_gender.pdf)

[deutschland.de/fileadmin/DE/mediathek/pdf/fairtrade_hintergrundpapier_frauenrechte_gender.pdf](https://www.fairtrade-deutschland.de/fileadmin/DE/mediathek/pdf/fairtrade_hintergrundpapier_frauenrechte_gender.pdf)

(Versija: 2022.03.01)

„Fairtrade International“

Kas yra „Fairtrade“?, n.d.

<https://www.fairtrade.net/about/what-is-fairtrade>

(Versija: 2022.03.01)

Gabler Wirtschaftslexikon

Multi-Stakeholder-Initiative, n.d.

<https://wirtschaftslexikon.gabler.de/definition/multi-stakeholder-initiative-53810>

(Versija: 2022.03.02)

Vokietijos iniciatyva dėl tvarios kakavos:

Apie mus, Vokietijos iniciatyva dėl tvarios kakavos, n.d.

<https://www.kakaoforum.de/en/about-us/german-initiative-on-sustainable-cocoa/#:~:text=Jointly%2C%20the%20multi%2Dstakeholder%20initiative,governments%20of%20cocoa%20producing%20countries.>

(Versija: 2022.03.01)

Vokietijos iniciatyva dėl tvarios kakavos:

Iššūkiai kakavos sektoriuje, n.d.

<https://www.kakaoforum.de/en/our-work/challenges-in-the-cocoa-sector/>

(Versija: 2022.03.01)

„Lidl Lietuva“

„PROCACAO projektas“

<https://imone.lidl.lt/lidl-corporate/web/app.php/socialine-atsakomybe/procacao-projektas>

(Versija: 2022.03.02)

„Rainforest Alliance“

Kas mes esame, n.d.

<https://www.rainforest-alliance.org/about/>

(Versija: 2022.03.02)

Federalinis statistikos biuras

Pirmaujančių kakavą auginančių šalių derliaus apimtys iki 2019–2020 m.

<https://de.statista.com/statistik/daten/studie/28398/umfrage/produktionsmenge-von-kakaobohnen-nach-ernte-land/>

(Versija: 2022.03.01)

JAV valstybės departamentas:

2020 Prekybos žmonėmis ataskaita, 2020 m.

<https://www.state.gov/reports/2020-trafficking-in-persons-report/>

(Versija: 2022.03.01)

Voice Network

Cocoa Barometer, 2020

<https://voicenetwork.cc/cocoa-barometer/>

(Versija: 2022.03.02)

Iliustracijų šaltiniai

Titulinė nuotrauka

PixieMe, stock.adobe.com

---

2 puslapis

Pierre-Yves Babelon, stock.adobe.com

---

4 puslapis

Carlos, stock.adobe.com

---

6 puslapis

kaiskynet, stock.adobe.com

---

9 puslapis

tong2530, stock.adobe.com

---

13 puslapis

Lidl Stiftung & Co. KG

---

15 puslapis

Wil.Amaya, stock.adobe.com

Kontaktai

„Lidl Lietuva“
Viršuliškių skg. 34
Vilnius

Daugiau informacijos apie ĮSA

<https://www.lidl.lt/>
<https://imone.lidl.lt/>

Pastaba dėl giminės

Kad būtų lengviau skaityti, šiame leidinyje naudojami vyriškos giminės įvardžiai. Atitinkami žodžiai nediskriminuojant galioja visoms giminėms. Sutrumpinta kalbos forma pasirinkta tik redakciniais tikslais ir neapima jokio vertinimo.

Pranešimas apie autorių teises

Šio dokumento turinys (tekstai, grafikai, nuotraukos, logotipai ir t. t.) bei pats dokumentas yra saugomi autorių teisių. Be raštiško „Lidl“ sutikimo šis dokumentas ir / arba jo turinys negali būti perduodamas, keičiamas, platinamas, verčiamas arba kopijuojamas.

© „Lidl Lietuva“